

Prof. PhDr. Juraj Glovňa, CSc.

Tematický plán prednášok z frazeológie:

1. Miesto frazeológie v systéme jazykových rovín. Frazeologická jednotka, jej podstata a vlastnosti.
2. Klasifikácia frazeologizmov (sémantická, syntaktická, funkčná, slovnodruhovú, podľa pôvodu, štylistická).
3. Frazémy v systéme jazyka. Sémantické aspekty. Stupne idiomatickosti. Druhy idiomatickosti. Konotácie vo frazeologizme.
4. Paradigmatické aspekty frazeologizmov v slovníku: synonymá, homonymá, polysémantické frazémy, antonymá.
5. Varianty a aktualizácie frazeologickej jednotky.
6. Frazeologizmy v texte. Ich funkcie v publicistickom (novinárskom) štýle a v umeleckom štýle.
7. Paremiológia: história a súčasný stav.
8. Príslovia a porekadlá v systéme jazyka a v texte (ich funkčné využitie).
9. Pranostiky, povrávky a niektoré ďalšie paremiologické útvary.
10. Historická a kultúrna dimenzia idiomatických spojení (okridlené výrazy, wellerizmy a iné).
11. Ustálené prirovnania frazeologického a paremiologického rázu v systéme jazyka a v texte.
12. Slovníkové spracovanie frazeológie a paremiológie u nás i v zahraničí.

Povinná literatúra:

GLOVŇA, Juraj: *Frazeológia*. Nitra: Filozofická fakulta UKF 2015. 104 s.

MLACEK, Jozef: *Slovenská frazeológia*. Bratislava: SPN 1984. 159 s.

MLACEK, Jozef: *Tvary a tváre frazém v slovenčine*. Bratislava: stimul 2001. 170 s.

MIKO, František: *Frazeológia v škole*. Bratislava: SPN 1989. 227 s.

ZÁTURECKÝ, Peter Adolf: *Slovenské príslovia, porekadlá a úslovia*. Bratislava: Tatran 1974. 757 s.

SMIEŠKOVÁ, Elena: *Malý frazeologický slovník*. Bratislava: SPN 1989. 270 s.

HEČKO, Blahoslav: *Nehádzte perly sviniam*. Bratislava: Veda 2005. 362 s.

Odporúčaná literatúra:

ALABÁNOVÁ, Mária – GLOVŇA, Juraj: *Slovensko-maďarský frazeologický slovník s cvičeniami z frazeológie*. Filozofická fakulta UKF 2015. 142 s.

Frazeologické štúdie I. a II. Editor: P. Ďurčo. Bratislava: Stimul 1996/1997.

Slovník české frazeológie a idiomatiky. Výrazy slovesné. Hlavný redaktor: F. Čermák. Praha: Academia 1994.

GLOVŇA, J. – LINDNER, J. – OBST, U.: *Slovakische, russische und deutsche Phraseologismen. Ein Handbuch für Studierende*. Nümbrecht: Kirsch-Verlag 2007. 284 s.